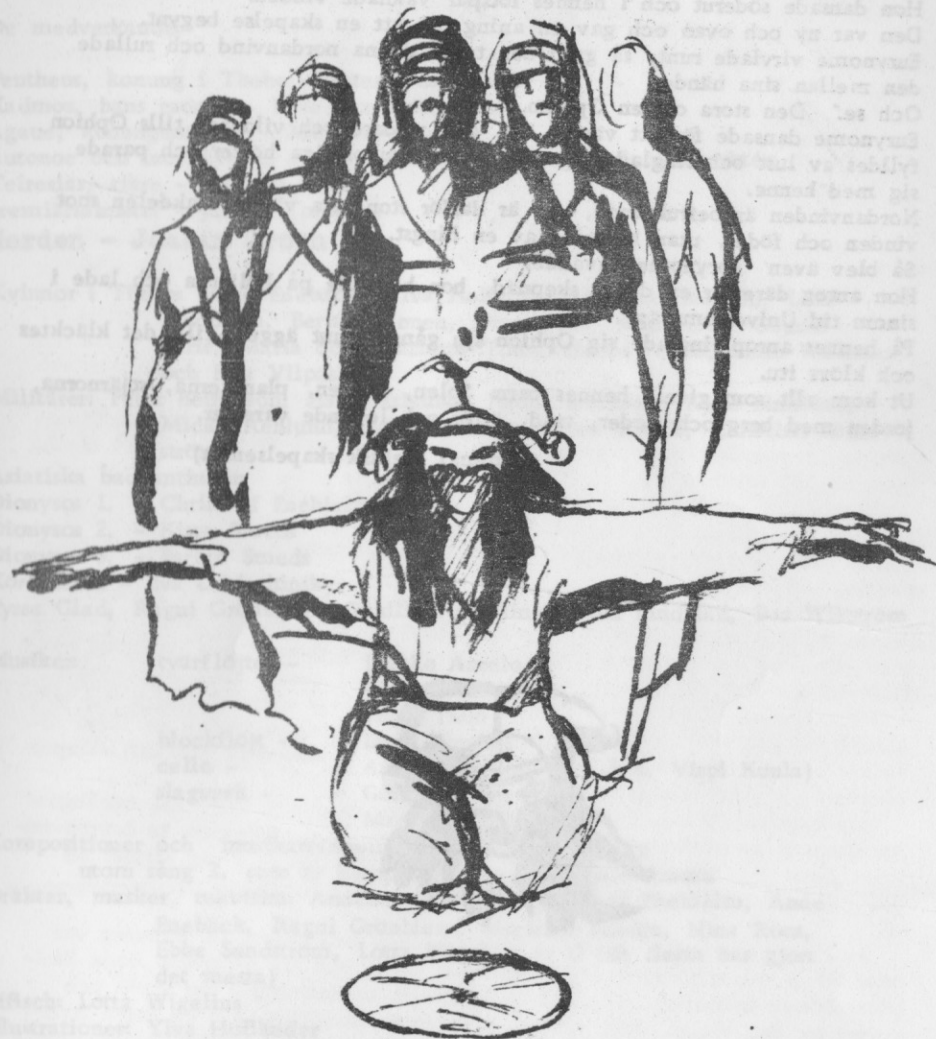

Låtom oss dansa backusdanser,
 jucla över den olycka
 som drabbat konungen, ormens åtuling !
 Kvinnomanteln och thyrsosstaven
 tog han emot som ett insegel på
 den oundgängliga döden -
 tjuren ledde hans olycksväg !
 Backantinnor av Kadmos stam,
 hylla den härliga segern med
 tårar och klagorop !
 Härlig var kampen. Blodig är armen,
 modersarmen kring sonen !

BACKANTINNORNA

SAGAN OM DANSANDETS MÖDA

I begynnelsen var Eurynomen, Alltets gudinna.

Hon steg naken upp ur Kaos, men hon fann inget att vila sina fötter på.

Då åtskilde hon himmel från hav och dansade allena på böljorna.

Hon dansade söderut och i hennes fotspår vaknade vinden.

Den var ny och ovan och gav en aning om att en skapelse begynt.

Eurynome virvlade runt, så grep hon tag i denna nordanvind och rullade den mellan sina händer.

Och se! Den stora ormen Ophion.

Eurynome dansade för att värma sig, allt vildare och vildare, tills Ophion fylldes av lust och ringlade sig runt hennes gudomliga höfter och parade sig med henne.

Nordanvinden är befruktande, det är därför ston ofta vänder bakkdelen mot vinden och föder, utan beröring av en hingst.

Så blev även Eurynome havande.

Hon antog därefter en duvas skepnad, hon häckade på böljorna och lade i sinom tid Universums ägg.

På hennes anrop ringlade sig Ophion sju gånger runt ägget, tills det kläcktes och klövs itu.

Ut kom allt som gives, hennes barn: Solen, månen, planeterna, stjärnorna, jorden med berg och floder, träd, örter och levande varelser.

(gammal grekisk skapelsemyt)

" GRIP MED VARLIG HAND DEN FRUKTANSVÄRDA

NARTHEXSTAVEN, SNART DANSAR HELA VÄRLDEN! "

BACKANTINNORNA — SAGAN OM DANSANDETS MÖDA

Euripides Backanterna i översättning av Tord Baeckström
förkortad och bearbetad av studentteatern

De medverkande:

Pentheus, konung i Thebe - Peter Westerholm

Kadmos, hans morfar - Ebbe Sandström

Agauë, konungens mor - Mariella Lindén

Autonoe och Ino, hennes systrar - Lotta Wigelius, Mariana Lundstén

Teiresias, siare - Thomas Wulff

premiärminister - Jarkko Tornaesus

Herden - Joakim Groth

Kvinnor i Thebe: Anne Eneback, Ylva Holländer, Annika Hällstén, Lilli

Lindblom, Berit Peltonen, Nina Roos, Rita Roos, Gandul

Saris, Maria och Charlotta Thun, Hanna Varis, Sofia Wilkman
och Eija Vilpas.

Militärer: Peter Berndtson, Hasse Etholén, Jerker Kihlman, Kjell Lindblad,
Micke Renlund, Rolle Salonaho, Sten Smeds, Christian Söder-
ström

Asiatiska backantinnor

Dionysos 1. - Chriss af Enehielm

Dionysos 2. - Kisse Smeds

Dionysos 3. - Barbro Smeds

Körledaren - Eva Odrischinsky

Pysse Glad, Ragni Grönbom, Gunilla Hemming, Soffi Lindblad, Bea Wikström

Musiker: tvåflöjter - Jaakko Aarnio

Mats Klockars

Popsi Thun

blockflöjt - Liisa Kivekäs

cello - Andrej Hongell (den 5.8. Virpi Kuula)

slagverk - Göran Kurtén

Markus Sandberg

Kompositioner och musikarrangemang: Markus Sandberg

utom sång 3. som är komponerad av Tom Salomonsen

Dräkter, masker, rekvisita: Annette Arlander, Chriss af Enehielm, Anne

Eneback, Ragni Grönbom, Mariella Lindén, Nina Roos,

Ebbe Sandström, Lotta Wigelius m fl (de flesta har gjort
det mesta)

affisch: Lotta Wigelius

illustrationer: Ylva Holländer

regi: Annette (Anti) Arlander

produktionssekreterare: Gunilla Hemming

EURIPIDES

dödsår (406 f. Kr.) markerar också slutpunkten av en 66-årig period då 3 stora dramatiker skrev över 300 pjäser sammanlagt av vilka endas 31 st bevarats till våra dagar.

Samtliga dessa skådespel skrevs för en relativt begränsad publik, Aten och den omgivande landsbygdens, vilka också kunde förutsättas väl känna till de komplicerade mytologier och släktskapstraditioner som utgör deras ämnen.

Från början bestod "skådespelarna" endast av en kör och en körledare, vilket tydligt pekar på dramats rituella härstamning, för att senare utvecklas mot allt flere personer och dialogscener (trots att man visade dramatik vid Dionysos-festivalerna saknas direkta samband med guden eller hans dyrkan).

Körpartierna, d. v. s. textens lyriska delar, sjöngs eller mässades till blåsinstrument och möjligen till stränginstrument. Dessutom ingick en långt utvecklad koreografi som idag har gått förlorad. Skådespelen innehöll sålunda element av både balett, opera och oratorium.

Skådespelen rör sig i en stiliserad värld av svart och vitt, där begångna handlingars konsekvenser förgör dem som utfört dem. Ödestron är överhuvudtaget långt utvecklad och att sätta sig upp mot eller anse sig förmer än gudarna (hybris) är ofta det värsta tänkbara.

Backanterna är Euripides sista skådespel och skrevs då diktaren var över 70 år och uppfördes först efter hans död. Mot sin ålderdom hade Euripides börjat ifrågasätta alltför traditionella uppfattningar om makt och auktoritet och bl. a. gett kvinnor och lägre samhällsklasser en mera framträdande plats, vilket sammanhänger med den grekiska samhällsutvecklingen i stort.

Den gud (grek. theos) mot vilken det är så lönlöst att kämpa var för grekerna allt som är mäktigare och mindre förgängligt än den enskilda individen.

I Studentteaterns tolkning av Backanterna är denna gud snarast något som finns inom varje människa, om också bara som en längtan; viljan till frihet.

Dionysos, vars namn ordagrant betyder "Zeus från Nysa" - är en relativt ung gud i den grekiska mytologin, t. ex. Homeros omnämner honom knappt alls. På 600-talet spreds i Grekland två olika uppfattningar om Dionysos, dels en mindre asiatisk där guden hyllas som en fallisk bördighetsgud som årligen dör och föds på nytt, en rätt vanlig gudstyp (Tammuz-Adonis-Osiris). Dessa gudar ses som Den Stora Moderns (I Grekland Demeters) son och samtidigt älskare vilka återförenas med sin moder i antingen död eller samlag och sålunda föds på nytt. Enligt den andra uppfattningen, närmas från Thrakien, är Dionysos den vilda besatthetens gud som erbjuder frigörelse genom extas och som främst dyrkades av kvinnor. Dessa två uppfattningar om Dionysos sammansmälte redan tidigt och i takt med att dennes dyrkan spreds upptog han även ett flertal mindre lokala gudars karakteristika. På Alexander den stores tid (300 t. d. Kr) var redan Dionysos-dyrkan en långt utvecklad mysteriereligion och i Rom var mysterierna (Bacchanalia) omåttligt populära, tillbedjarna tycks här ha utlovats ett bakkantiskt paradiset efter döden.

Ett flertal olika legender om hur barnet Dionysos lurats och därefter styckats eller slitits sönder (förutom hjärtat som Fadern Zeus behövde för att skapa honom på nytt) existerar. Detta sönderslitande utspelades även tidigt av gudens dyrkare, kanske i likhet med Osiris först av präster och prästinor vilka mimar dennes död vid allmänna fester men senare även av flere, där riterna är ett åter-utspelande av Dionysos död och uppståndelse. Sönderslitande kan även ses som ett sätt att sprida säd och därigenom försäkra sig om bördighet, dels sammanlänkat med den urgamla ideén om kungens eller någon annans rituella offerdöd för samfundets bästa i tider av hotande fara eller t. ex. sterilitet eller missväxt osv. eller när kungen blev för gammal och orkeslös. Dessa offerritualer har även samband med Den Stora Modern, vars älskare regelbundet efter en viss tid offerades. I Grekland tycks en av de äldsta dylika offerfestivaler ha virats i Agronia där en ung pojke styckades, vittnesbörd om människooffer finns även från Clios och Lesbos. Senare tycks man ha nöjt sig med att slå offren lama, kastrera dem eller endast piska dem. I Aten giftes Dionysos årligen med stadens drottning varvid ett rituellt samlag utspelades med Dionysos i tjurskepnad, kanske en rest från det matriarkala Kreta, där unga tjurkonungar regelbundet sönderslets (Jmf. myten om Minotauren).

forts.

GUD

är en historiskt betingad föreställning i vilken människor under en bestämd historisk epok har velat uttrycka sin upplevelse av de högre krafterna inom sig själva och en längtan efter sanning och enhet.

Erich Fromm: Kärlekens konst

I sin mera extatiska aspekt hyllades Dionysos av s.k. menader (av grekiskans mainos=den rasande) kvinnor i extatiskt raseri, klädda i djurhudar med facklor eller thyrsos-stavar (fallosymboler bestående av en stång med en kotte överst) i händerna. I en mera fredlig aspekt samlade dessa druvor och gjorde vin, Dionysos (som ju introducerade vinrankan i Grekland enligt legenden) representerade nämligen inte endast vinets berusande aspekt utan även dess sociala och välgörande krafter och sågs därav även som en frambringare av civilisation. För dyrkarna av Dionysos var dock vindrickningen inte enbart ett nöje utan även en nattvard där drickandet av gudens blod även blev ett medel att bli en del av honom. I samband med vinskördarna hölls därför stora festivaler, främst i mars då ven dramatik spelades, samt i form av orgiastiska fester på berget Kithairons sluttningar. Vissa forskare har ansett det troligare att de rasande Dionysosdyrkarna snarare berusat sig på ett slags murgröna än vin för att nå sin besatthet, eller egentligen för att i extasen uppleva gudens fullständiga kreativa kraft. Dylaka extas- och mysteriereligioner, vilka erbjuder en säkerhetsventil och en flykt undan vardagens enahanda, har alltid varit ytterst populära bland svagare och mera förtryckta klasser, i manssamhällen ofta bland kvinnor. Det är i relation till detta man bör se Dionysos roll och det motstånd hans dyrkan uppges ha mött i början, Dionysos var definitivt en folkets gud som lovade glädje och frihet åt alla, slav som fri, oberoende av kön. Detta i skarp kontrast till t. ex. Apollo vars dyrkan enbart var en högrestandsangelägenhet. Men i extasen är alla fria, och som Euripides uttrycker det (fastän han blandat och missuppfattat mycket och mycket annat i pjäsen. "Snart dansar hela världen."

T. W.

DET OUNDGÄNGLIGA OFFRET

Livets stora cykel från födelse till död och åter födelse är kärnan i varje form av dyrkan. Offret är grunden i pånyttfödelseakterna, det ger styrka och frigör kraft. Offret är den raka vägen till liv. Historiskt har offrandet genomgått en lång utveckling från mänsko- och blodoffer till det mystiska uppoffrandet av jaget, ego. Den grundläggande insikten är att död är källan till liv.

Extasen är besläktad med offret, uppdämda emotionella krafter frigörs då vanlig medvetenhet är passerad.

Extaskulter är dynamiska och på grund av sin starka samkaraktär kontaktskapande, smittande. Följaktligen har de blivit förnekade och förföljda såväl inom som utom de religiösa kretsarna, eftersom de utgjort en existerande eller potentiell fara, ett hot för det maktbärande systemet.

ur Maria-Gabriele Wosien:

Sacred Dance-Encounter with the Gods

Rock'n'rollin alkutahdit synnyttivät isä- ja äiti-Amerikassa hysteerisen reaktion. Rockin "eläimellinen" rytmi houkutteli tytöt ja pojat villeihin orgioihin, vaarallisiin sukupuolikokemuksiin, tottelemattomuuteen. Ehkäpä rockin synnyn keskeiset syyt liittyvätkin vallan ja voiman tunteen ja niiden puutteen ongelmaan. Rythmi – rockin olemainen ominaispiirre – on lajimme varhaisimmista ajoista lähtien liittynyt voiman käyttöön. "Rytmi on pakkoa", kuten jo Nietzsche toteaa, se synnyttää halun myöntymiseen, kuoroon yhtymiseen, "ei ainoastaan jalkojen astunta, vaan myös itse sielu liikkuu tahdissa". Esi-isämme uskoivat jumalienkin taipuvan rytmisesti esitettyyn rukoukseen; ehkäpä nuoriso on kokenut olevansa yhtä vihamielisen ja arvaamattoman kohtalon ympäröimä; ehkäpä rockin poljento on marssin tahti nuorison ammetalle, pelottaa aikuisia vihollisia ja synnyttää voiman tunteen omaan joukkoon. Ehkä ei olekaan sattuma, että rock on syntynyt pommin varjossa kylmän sodan aikana: lätköin tarve jumalien pakottamiseen kuuntelemaan on ainakin ollut suuri.

Luigi Hämeenoja
Uusi Laulu 3/78

Thebe är ett stumt förtryckssamhälle, där maktens branta byggnader tornar upp sej över staden. Men långt bakom blånar ännu Kitairons berg med mjuka sluttningar där gräset gror. Och havet sjunger bakom stadens tjocka murar.

Vid havsstranden satt Kadmos en gång, sörjande, allena. Då talade gudinnan Athena till honom och sade: Hör upp att sörja. Framför dej väntar stora dåd. Följ denna heliga ko med fullmånen tecken på sidorna. Där hon lägger sej ned att vila skall du grunda en stad till min ära. Kadmos följde kon, så grundades staden Thebe.

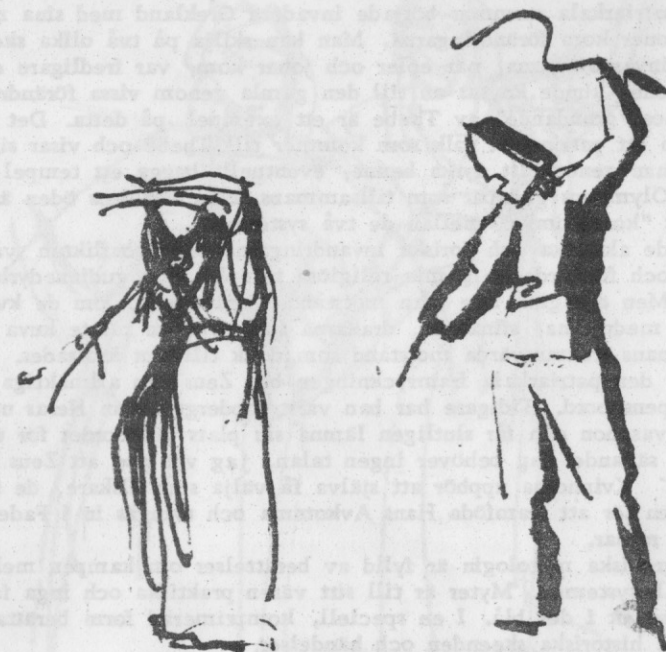
Men i senare tidens Thebe skändar man gudinnan. Tyranniet har tystat sångerna som ljöd till hennes ära. Historielöst lever folket i förtryck och vanmakt.

Men sagan börjar egentligen långt innan Kadmos kom till Thebe.

I Boetien, och i det övriga Grekland, dyrkades Athena som en tre-enig gudinna känd under olika namn. Runta Kitairon var hennes namn t. ex. Autonoe Agaue Ino. Urgudinnan, eller månggudinnan som hon också kallas, var den största gudomen, hon representerades på jorden av sina prästinnor, d. v. s. stammens nymfer eller drottningar.

Kadmos ankomst till Thebe representerar ett nytt skede där männen har fått en större betydelse som hennes tillbedjare.

Penteus maktövertagande innebär att gudinnans kult slås ned och Autonoe Agaue Ino förvandlas till Konungen Kadmos döttrar. I myten krossade alltså gudinnans värde över världen på en mans (.) ålder. I verkligheten tog krossandet av det gamla matriarkatet ungefär tvåtusen år, i Grekland ungefär årtusendena innan vår tideräkning börjar.

Frihet i gudinnans famn - matriarkat

Långt innan antikens slaveri och förtryck var de grekiska samhällena klasslösa kollektiv, uppbyggda kring kvinnorna i så kallade matriarkat. På samma sätt som mödrarna födde fram livet ur sina sköten ansåg man att den stora modern hade fött fram hela världen och varje vår återfödde livet på jorden.

I de matriarkala samhällena levde man helt inne i naturens rytm, i gudinnans famn. Tiden följde hennes olika faser, i vårens tillblivande, sommarens fullbordan och höstens-vinterns vila och väntan. Gudinnan avporträtteras än som vårens blommande träd, sommarens kraftfulla ek, eller höstens äppelträd med tunga saftiga frukter. I tre-enig gestalt härskar hon världen: Eurynome, den vida makten, över himmelen och jorden. Eurybia, den vida styrkan, över havet, och Eurydike, den vida rättvisan, med ormen i hand över underjordens mysterier. Eller som månen, ny, full, i nedan. — Fastän man i många matriarkala samhällen kände till att jorden kretsade runt solen räknade man tiden enligt månens varv, kvinnans fruktbarehetscirkel var den självklara utgångspunkten.

Året delades upp i tretton månvarv, tretton heliga kretsar. — Och talet trettons magiska kraft har länge fruktats i de samhällen som slagit ned det gamla, ett olyckstal som hotade kuvandet av matriarkatet. På samma sätt har det gått med många andra symboler, medan andra återigen sugts upp i det nya med förändrad karaktär.

Förtryckets intåg

När patriarkala stammar började invadera Grekland med sina mansdominerade religioner kom förändringarna. Man kan skilja på två olika skeden. De tidigare invandringarna, när eoler och joner kom, var fredligare och den nya religionen kunde knytas an till den gamla genom vissa förändringar i bägge. Kadmos "grundande" av Thebe är ett exempel på detta. Det handlar snarare om ett patriarkalt folk som kommer till Thebe och visar sin respekt för gudinnan genom att dyrka henne, eventuellt bygga ett tempel till hennes ära. Olympens gudapar som tillsammans leder världens öden är också en typisk "kompromiss" mellan de två systemen.

Men de akajiska och doriska invandringarna blev konflikten svårare. De skövade och förstörde de gamla religiösa templen och gudinnydyrkan motarbetades. Men det gick inte utan motstånd. Berättelserna om de kvinnliga monstren, medusorna, sfinkerna, drakarna som männen måste kuva handlar om gudinnans fruktansvärda motstånd som dock till slut krossades.

Under den patriarkala framryckningen blir Zeus den allmäktiga härskaren vid Olympens bord. Tidigare har han varit modergudinnan Heras utvalde älskare, nu kuvas hon och får slutligen lämna sin plats vid bordet för unga manliga gudar sägande: Jag behöver ingen talan, jag vet nog att Zeus talar för mej också. Kvinnorna upphör att själva få välja sina älskare, de underställs männen för att framföra Hans Avkomma och tvingas in i Fadersfamiljens snäva ramar.

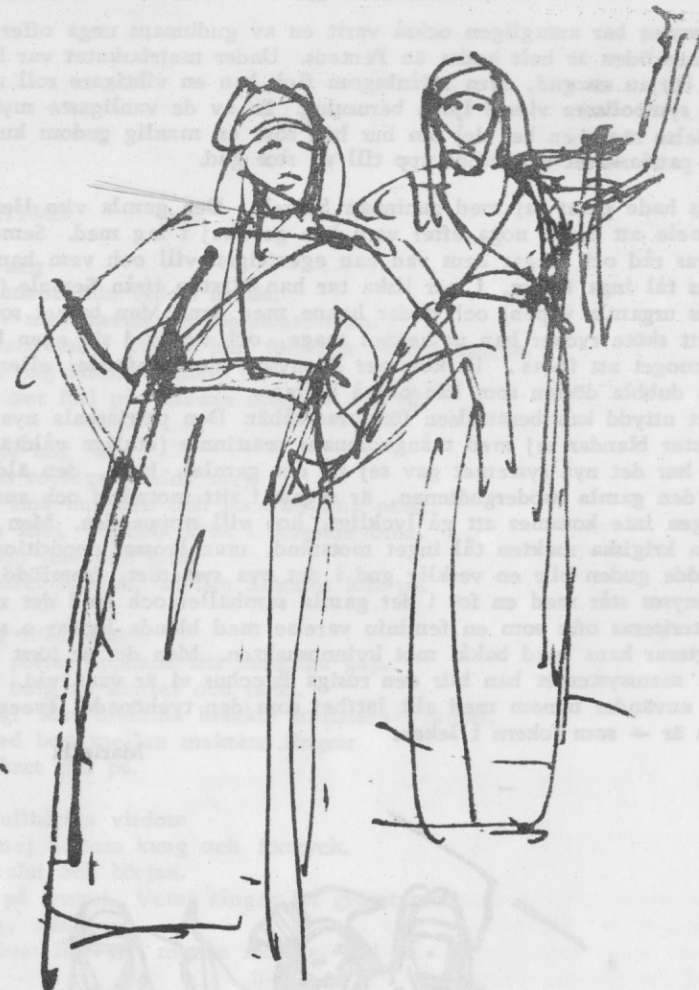
Den grekiska mytologin är fylld av berättelser om kampen mellan de två samhällssystemen. Myter är till sitt väsen praktiska och inga fantastiska berättelser ut i det blå. I en speciell, komprimerad form berättar de om viktiga historiska skeenden och händelser.

Matriarkaten var inte omsvängda patriarkat på det vis att männen inte skulle ha haft någon plats i samhället. Tvärtom fick de fritt delta och utföra sina göromål. Stammens omsorger inbegrep varje människa som fötts till jordelivet. Men kvinnorna, som brukade jorden och födde barnen, hade alltså en speciell kontakt till gudinnan, de kände till skapandets mysterier.

Myter - och skådespel

Spår av matriarkat världen över visar att de inte var några speciellt långtstående "primitiva" samhällen, utan ofta hade en utvecklad vetenskap och teknik, som efter deras krossande föll i glömska och som det tog klassamhället århundraden att återupptäcka. Minnet av dessa kulturer finns kvar i otaliga myter om Atlantis, den gyllene tiden och paradisiska ängder. I det forna Grekland höll man festivaler till gudinnans ära uppe på bergen, olymperna, Venus berg. Somliga av dem hölls enbart av kvinnor som kände till skapandets hemlighet. I dagarna tre hölls extatiska fester, man använde bl. a. flugsvamp och thyrsos, murgroa och lagerblad som berusningsmedel. Så kom den milda och behagliga vinrankan och den fick snart den viktigaste rollen.

Männen fick småningom en speciell position som gudinnans unga söner och hennes älskare. Stammens översteprästinna eller drottning valde sej en man som snarare var en fruktbarhetssymbol än en erotisk sådan. En gång i året på somliga ställen mera ofta eller mera sällan, offrades han för att befrukta den stora modern, jorden. Det var under festivalerna i bergen den unge kungen offrades för att fira det nya växandet, grönskans återkomst. Hans blod ströddes ut över hennes sköte och prästinnorna delade hans bitar mellan sej i helig måltid.

Island ställföreträdde kungen drottningen, med långt hår, lösbröst och iklädd hennes långa klänningar. Ännu bär våra präster kaftaner - till gudinnans ära. Upp mot gudinnan på berget riktade sej männen med böner till henne, för att hennes stämma skulle höras, sjung musa (bergsgudinna) sjung. Kring hennes tillbedjan växte det fram spel och festligheter. Här har de Grekiska tragedierna och de festspele vi känner till sin början. Under århundradenas lopp fick de den karaktär som t. ex. Backanterna visar upp. De är fyllda av anspelningar på det gamla, men varje person eller sak har ofta betydelser från flere olika skeden. Tids- och betydelseförskjutningar gör att man inte enkelt kan säga vem som representerar vad, alla har fått kraft av den speciella uppbländning de är.

Penteus i Backanterna har ursprungligen varit en av de heliga kungar som offrats till gudinnans, Autonoes, Agaues, Inos ära (eller Semeles, som är ännu ett namn för gudinnan). I pjäsen finns denna handling kvar, men med en ny innebörd. Penteus står också för det segrande patriarkatet, som inte känns vid gudinnan, utan hyllar Zeus som den yttersta guden.

Dionysos har antagligen också varit en av gudinnans unga offer, men hans senare öden är helt andra än Pentheus. Under matriarkatet var han inte till en början en gud, men småningom fick han en viktigare roll när han kom att symbolisera vinets ljuva berusning. En av de vanligaste myterna om hans födelse säger en hel del om hur han som en manlig gudom kunde tas tillvara av patriarkatet och höjas upp till en stor gud.

Zeus hade parat sej med gudinnan Semele. Den gamla visa Hera säger till Semele att tänka noga efter vem hon gett sej i lag med. Semele lyder Heras råd och frågar Zeus vad han egentligen vill och vem han är. Men Zeus tål inga frågor, i stor ilska tar han blixten ifrån Semele (månggudinnans urgamla vapen) och dödar henne med den. Men barnet som hon bär i sitt sköte rycker han ur hennes mage, och syr in i sin egen höfte tills det är moget att födas. Ut kommer Dionysos, den tvefödde, eller barnet av den dubbla dörren som han också kallas.

Kort uttydd kan berättelsen förklaras såhär: Den patriarkala nya religionens präster blandar sej med månggudinnans prästinnor (otaliga våldtäktsmyter visar hur det nya systemet gav sej på det gamla). Hera, den äldsta aspekten av den gamla modergudinnan, är segast i sitt motstånd och anar att utvecklingen inte kommer att gå lyckligt, hon vill stoppa den. Men den patriarkala krigiska makten tål inget motstånd, utan krossar oppositionen. Den ännu ofödde guden blir en verklig gud i det nya systemet, framfödd ur Zeus.

Dionysos står med en fot i det gamla samhället och en i det nya. Han karakteriseras ofta som en feminin varelse med blonda lockar o. s. v. som poängterar hans band bakåt mot kvinnomakten. Men det är först under det nya manssystemet han blir den rusiga Bacchus vi är vana vid. Våra backanter använder honom med allt lätthet som den tvekönade, tveeggade gestalt han är — som jokern i leken.

Mariella

HERDENS HYMN

Jag var så ung
när jag lämnade min faders hydda.
Apollon gav mej staven och betesmarkerna.
Solen lämnade mej. Tidens hjul försvann bakom bergen.
Där älskade jag fårens tystnad
medan mörkret föll på, medan mörkret föll på.

Jag var ännu ung
när påbudets rovfågel nådde mej.
Fåren lyfte sina huvuden och skakade sina pälsar
Tebe nådde mej. Vinden skrek i bergskrevorna.
Jag reste min stav och gick
medan mörkret föll på, medan mörkret föll på.

Ung var jag men trött
när Thebes portar öppnade sitt hungriga gap.
Korgen var tung av skatter och tårar.
Tyst var jag. Mot murarna blänkte soldaternas lansar.
Och jag gled bort mellan maktens fingrar
medan mörkret föll på.

O fårens krullhåriga visdom
som burit mej bortom kung och förtryck.
Nu var det slut och början.
Kvinnorna på berget. Vems sånger lät gräset gro?
Allt såg jag, äntligen
medan mörkret föll på, medan mörkret föll på.

Ja, jag var ung
alltjämt ung när jag återvände
Ännu en gång såg fåren kungamakt och gårdagstro.
Bud bar jag. Och makten var redan vanmakt bliven.
Men jag hade sett en ny stad växa
medan mörkret föll på, medan mörkret föll på.

Ja ung, alltför ung var jag
för Apollons gubbbövdade kungavisdom.
En ny tid behöver nu gudar (och gudinnor).
Så tänkte jag. Och jag tog mina får och gick.
Och jag lät Den Andres fackla lysa upp min smala stig
medan mörkret föll på, medan mörkret föll på.

VARFÖR?

Människan lever inte bara sitt personliga liv som individ utan medvetet eller omedvetet också sin tidsålders och sina samtidas, och skulle hon än betrakta de allmänna och opersonliga grundvalarna för sin existens som absolut givna och självklara och... (inte) få infallet att rikta någon kritik mot dem, så är det ändå mycket möjligt att hon dunkelt känner sitt sedliga välbefinnande stört av brister. Den enskilde må ha för ögonen många personliga mål, medel, förhoppningar, utsikter, ur vilka han hämtar impuls till stor ansträngning och verksamhet; när det opersonliga runtomkring honom, tiden själv, trots all yttre rörlighet dock saknar förhoppningar och utsikter, när den i hemlighet framstår för honom som hopplös, och med tom tystnad möter den ständiga, medvetna eller omedvetna frågan om en yttersta, absolut, överpersonlig mening med alla ansträngingarna, så torde just ärligt folk känna en förlamning som kan sträcka sig över det själsligt-moraliska och nå ändå in på individens fysiska och organiska område. Att vara hågad för bedrifter som överskrider måttet av det helt enkelt påbudna, utan att tiden har något tillfredställande svar på frågan varför? — för det behövs antingen en andlig ensamhet och omedelbarhet som sällan förekommer och som är av heroisk natur, eller en mycket robust vitalitet.

Thomas Mann

SAGT I BRUNNSPARKEN:

De enkla sanningarnas tid är förbi, den kommer.
Idag är det modernt att vara pessimist och brottsligt att vara naiv.
Vem vågar ropa "snart dansar hela världen"
och tro att det stämmer? Desperationen finns, var är frenesin?
Var är vårt vansinne? Var är vår tro? Var är vår saga?
I sagan ser vi klart. Det vi inte ser kan vi ana, känna.
Den största förenklingen ger plats för de största frågorna.

De vansinniga drömmarna går aldrig att förverkliga.
Vansinnet finns i försöket. Det är det enda alternativet.

anti

Annette Arlander

Jag gillar teater i allmänhet och tycker att det är mycket positivt att satsa på Studentteatern eller amatörteater överhuvudtaget. Min stora dröm är en utvecklad musikteatertradition i Finland, gärna också bland institutions-teatrarna. Därför medverkar jag i musiken till Backantinnorna.

Göran Kurtén

Lite av det lätta vansinnet är vad vi alla behöver...

Bea

Olen aina ollut kiinnostunut teatterityöstä. Kun kuulin, että ST tarvitsi apujoukkoja, lähdin. Vaikeutena oli aluksi tunne, että olen ulkopuolinen, mutta kun näytelmään pääsi käsiksi (sekä ihmisiin) työskentelyn miellyttävyyks kasvoi.

MIKSI PIDÄN MUKANA OLOSTANI?

— uudet ihmiset, oppii tuntemaan näytelmän teon systeemin, itsensä ilmaisemisen ja FILIS...

Roope

Det är alltid givande och utvecklande med grupparbete fast det är fullt av konflikter.

Anne

Blod, svett och tårar — men ändå en hurja upplevelse.

Ragni

Att inte jämsa sig över tidens tryckande klimat, att inte söka efter gångna decenniernas förlorade anda, att inte förfalla till tröstlös apati, att inte mystifiera verkligheten; men att klä av den på sin mystik, att lyfta fram de enklaste konstellationerna, att hylla en för tiden vansinnig livsextas, att prisa det rebelliska och söka nya former för den nödvändiga förändringen, att kort och gott "gå på bara" — det har Backantinnorna varit för mig.

Markus Sandberg

Om männen vägrade att bli soldater skulle det inte finnas några tyranner.

Selle

Den här statsningen känns enormt betydelsefull just nu — lite halsbrytande och häftig, men härlig — och vem vill inte vara med om sådant?

Popsi Thun

Den här sommaren är vansinnig. Antingen är hela staden som en tvättsvamp eller så är den som en tryckkokare. Och däremellan... det hinner jag aldrig märka. På dagarna förtjänar jag mitt uppehåll. På nätterna tentläser jag tröstlöst ekonomisk historia: och däremellan repeterar inte bara jag grekisk drama. Det är som om det inte skulle hänga ihop men antagligen är det tvärtom. Och hela tiden går kvällsvandrare genom Brunnsparcken och frågar: herregud vad håller ni på med?

— "Låt oss väcka sagan":

Men om det bara är något som ett av fåren har drömt. Då är det fåret som måste väckas. Och vad händer då med drömmen? Kan den som är vaken bära drömmen med sig; det finns ju dagdrömmar.

Eller är det först då som...?

Det är bara herden som känner fåren. Men han säger ju ingenting.

GUGI

Det finns inte den minsta orsak — ej det ringaste skäl varför jag inte skulle ställa upp i "Backanterna" denna sommar. Den enda orsaken skulle vara avsaknaden av Euripides.

Speedy

Backanterna är inte en sammanfattning utan en första samling. Betydelsen av processen Backanterna ligger på flera olika nivåer från de personliga till de allmänna. Det här uttryckt genom vårt allvar och vår entusiasm.

Det är betecknande att vi när vi diskuterat Backanterna genast har kopplat ihop den med frågan om tidsandan och vår relation till omvärlden. Se där vårt allvar.

Under repetitionerna föreslogs det att pjäsen borde sluta med att backantinnorna drar iväg söderut, över havet, så att publiken till sist ser dem som en liten rörlig röd fläck över Finska Viken. Utan tvivel känns det som ett foljdriktigt slut. Se där vår entusiasm.

Guja

Tavoite, päämäärä on selvä, keinot ja muutokin löytyvät vähitellen, ydintä, jonka avulla kosketamme vaikutusta etsikäämme hiljaa yhdessä.

Eija

Låt aldrig någonting bli en vana.

Gandul

Att jobba tillsammans med en stor grupp är tungt — men mycket givande.

Soffi

Dansa min docka
medan du är unger
när du blir gammal så blir du tung
Månen vandrar på fältet blå
glöm ej Dionysos då
Imse wimse spindel
ta av dig din bindel
Ritsch ratsch filibombombom
bjällerklang, bjällerklang

Sofia och Lotta

Denna näytelmä, sen musiikki ja kaikki siinä mukana olevat ihmiset ovat täynnä elämäniloa ja tekemisen riemua. Se on todistus siitä, että vaikka passiivoittavaa "kulutuskultuuria" tulvi joka puolelta, eikä itsensä etsimiseen, itsensä ilmaisemiseen tai toisen ihmisen löytämiseen houkuta kukaan, tilaisuuden tullen nykyajan ihminen tahtoo särkää ja pystyy särkemään tavansa omaisen harmaan olemisen rajat niinkuin sorretut naiset tässä näytelmässä.

Liisa Kivekäs

Viktigt har det varit att ta vara på vår gemensamma skaparlust. Intressant har det varit att göra nytt av gammalt. Njutningsfullt att se vissa scener som stillbilder, som en rent estetisk upplevelse

Ylva

Har alltid drömt om att vara med i en operett.

T. W.

Låt människan dyrka Dionysos — både på gott och ont.

Ebbe

Att jobba med Backantinnorna har lärt en tolerans. För när alla 45 ska säga sin åsikt om varje scen tar det lång tid och blir jobbigt ibland, men alla måste ju få säga sin åsikt om vi skall kunna kalla os demokratiska.

Annika

Minä tulini näytelmään mukaan tuttavien kautta. Näytelmän musiikki kiinnostaa minua, ja sen vuoksi olen mukana soittamassa.

Jaakko Aarnio

För mig har Backanterna varit ett led i mitt sökande efter en identitet som kvinna. Jag har fått höra om matriarkatet och trosföreställningarna från den tiden, om hur patriarkatets seger reflekterades i ideologin t. ex. den grekiska mytologin och gamla testamentet. Men intressantast, känsligast och ofta svårast har det varit att arbeta så nära tillsammans med olika kvinnor, endel starka och aggressiva, andra hämmande. Jag tror att jag arbetade minst lika mycket med mig själv som med pjäsen.

Eva

Att utvecklas i grupp hör till de bättre sätten att utvecklas
Mats Klockars

För mig är Backantinnorna och dess musik, som jag tycker om, en ny och intressant upplevelse, som jag gärna medverkar i.

Andrej Hongell

Ja, kom nu bara å checka med en aning tvivel i blicken... Men det är ju bara YOUSAH... (uttala jausa)

Rolle

Som en vålded griper denna Baccus-yra fram — till all lycka. Hasse

Frammed sagorna, fram med drömmarna i oss. "På bara", riv loss era själar och slunga iväg dem. Ut ur er andliga förslamning. Jag söker själv en form. Sagan, drömmarna är en bra början.

Ur det enklaste föds nya dimensioner, nya sanningar
Kisse

LYHYESTI SUOMEKSI

Satujen Thebassa hallitsee kuningas Pentheus sotilashierarkian avulla. Kuningaan äiti Agaue ja hänen sisarensa muistavat kaupungin menneen kukoistuksen mutta toivovat tulevalta parempaa. Ryhmä aasialaisia bakkanteja saapuu kaupunkiin tuoden tiedon uudesta jumalasta, Dionysoksesta. He rohkaisevat naisia pakenemaan Kithaironin vuorelle etsimään itseään, toisiaan ja uutta voimaa, yksi heistä lähtee heidän mukanaan Dionysoksen hahmossa. Kuningaan äidinisä Kadmos ja tietäjä Teiresias käsittävät Dionysoksen omalla tavallaan, myös he haluavat tanssia. Kuningas vangituttaa Dionysoksen ja bakkantit ja haluaa pakottaa kaupungin naiset takaisin ikeeseen. Bakkantit vapautuvat oveluutensa avulla ja onnistuvat houkuttelemaan kuninkaan lähtemään vuorille vakoilemaan. Theban naiset, heidän joukossaan kuninkaan oma äiti, surmaavat sortajansa. He palaavat kaupunkiin, uusi aika koittaa ja bakkantit jatkavat vaellustaan.

STUDENTTEATERN TACKAR FÖR DONATIONERNA
FRÅN:

SUOMEN SILKKIKUTOMO OY

Fabriksbutik: Båtviksgatan 4
Hertonäs
normala öppethållningstider

BRÖDERNA UDD Ab

O Y A L G O L A B

Vi tackar
Familjen Airas

för utlånande av får

Studentteatern tackar

alla bekanta och
obekanta
som stått oss bi.

PILAILU-PUOTI

Unioninkatu 45, 00170 Helsinki 17. Puh. 666 644
Pitkäsillan luona, rannan puoli

